

Podręcznik Urkund o zwalczaniu zjawiska plagiatu

Wskazówki dla studentów

Czym jest Urkund?

Urkund jest w pełni zautomatyzowanym systemem służącym do zwalczania plagiatu. Jest on z powodzeniem używany w uniwersytetach i uczelniach na terenie całej Europy. System Urkund sprawdza wszystkie dokumenty porównując je do trzech centralnych źródeł: Internet; opublikowane materiały oraz materiały wcześniej przesłane przez studentów.

Informacje na temat tego materiału

Zauważ, że Urkund nigdy nie określa, co jest plagiatem. Jeśli system wykryje podobieństwo, raport przesłany do nauczyciela składa się z porównań tekstów. System zaznacza te części Twojego dokumentu, które wykazują podobieństwo z pozostałymi źródłami znajdującymi się w archiwum Urkund, w Internecie oraz w opublikowanych materiałach. Daje to nauczycielowi dostęp do oryginalnego tekstu, w którym wykryte zostały podobieństwa. Urkund porównuje podobieństwa w tekście i w tematach. Dlatego możliwe jest wykrycie podobieństw w Twoim dokumencie, nawet wtedy, gdy przepiszesz tekst używając synonimów. Nauczyciel otrzymuje procentowe wskazanie podobieństwa dla każdego wyniku w dokumencie. W gestii nauczyciela pozostaje, więc, czy uzna dany fragment za przypadek plagiatu. W przypadku studentów największe znaczenie ma poznanie, co jest uznawane za plagiat, a w następnej kolejności słuchanie i spełnienie wymagań określonych przez ich wykładowców.

Informacje i przykłady zamieszczone poniżej, powinny więc być uznane, jako materiały szkoleniowe, które dają wskazówki nt. najlepszego zrozumienia zjawiska plagiatu. Należy jednakże zauważyć, że istnieje wiele różnych poglądów nt. definicji plagiatu, a student powinien w pierwszej kolejności skonsultować się z swoim wykładowcą, czy akceptuje on definicję plagiatu określoną w tych materiałach.

Opracowane przez PrioInfo / Urkund 2008

Materiał ten może być dowolnie powielany i używany przez wszystkich posiadaczy licencji systemu Urkund.

Materiał ten będzie poddawany ciągłym uaktualnieniom i wzbogacany o przykłady oraz materiały źródłowe pochodzące z Internetu. W celu otrzymania najnowszego wydania tych materiałów skontaktuj się z firmą Urkund.

Numer wydania: v1.3

Nie wpadnij w pułapkę

Łatwo skusić się, lub być może lepszym określeniem jest „samemu się oszukać” i wpaść w pułapkę plagiatu, nawet, jeśli początkowe intencje studenta były całkowicie czyste. Istnieje kilka przyczyn tego stanu rzeczy. Bezmyślność oraz brak wiedzy na temat tego, co jest dozwolone, a co nie może być główną przyczyną popełnienia plagiatu. Oczywiście istnieją ludzie, którzy celowo kopiują materiał źródłowy, licząc na to, że wykładowca się nie zorientuje. Na całe szczęście jest to zjawisko stosunkowo rzadkie.

Dowiedz się, co naprawdę ma znaczenie

Upewnij się, że zawsze wiesz dokładnie, co podczas pisania pracy jest dozwolone, a co zabronione. Zapewne wiesz, że plagiat jest niedozwolony – ale czy wiesz jakie aspekty plagiatu są faktycznie zabronione? Czy masz taki sam pogląd jak Twój wykładowca na to, co można uznać za plagiat? Istnieje wiele różnych definicji plagiatu. Wiele osób uważa, że w przypadku, gdy tekst został przepisany i w pewnym stopniu zmieniony w stosunku do tekstu oryginalnego to prawo autorskie należą do osoby, która dokonała tych modyfikacji i nie ma potrzeby podawania źródła. Ale fakty są takie, że w niektórych przypadkach tekst ma wciąż charakter plagiatu, nawet, jeśli zmieniłeś w nim każde słowo - chyba, że podasz źródło. Może to wydać się dziwne, ale kluczem jest to, co zazwyczaj nazywamy „wiedzą powszechną”. „Wiedza publiczna” jest wiedzą, która może być uznana za wiedzę znaną powszechnie, taką jak fakt, że ziemia krąży wokół słońca i obraca się wokół własnej osi w ciągu 24 godzin, to, że oficjalnym językiem w Brazylii jest portugalski lub to, że jezioro Wiktorii jest największym jeziorem w Afryce. Są to szczegóły, które większość ludzi wie bez potrzeby sprawdzania w encyklopedii. Jednakże, nie zawsze jest to pewne. Granica pomiędzy wiedzą specjalistyczną, a wiedzą powszechną może być trudna do zdefiniowania. Pamiętaj również, że granica między tymi sferami wiedzy zmienia się, w zależności od kontekstu oraz od tego, jaki rodzaj pracy jest przez studenta pisany. Co do korzystania z wiedzy powszechnej nie ma potrzeby podawania informacji o źródle, jednak, jeśli masz jakiegokolwiek wątpliwości, skonsultuj się z swoim wykładowcą. Jako zasadę należy przyjąć, że jeśli sam musisz sprawdzać fakty, to w takim wypadku powinieneś również podać źródło, w którym potwierdziłeś swoją wiedzę.

Sprawdzenie faktów

Przykład: , jeśli piszesz esej dotyczący rozwoju polityki Brazylii w drugiej części 20-tego wieku, w związku, z czym musisz podać, że oficjalnym językiem w Brazylii jest portugalski, nie musisz zazwyczaj podawać materiału źródłowego, jeśli natomiast nie jesteś tej informacji pewien, skonsultuj się z swoim wykładowcą. Jeśli musiałeś natomiast sprawdzić ten fakt, to prawidłowym zachowaniem powinno być podanie źródła. Jeśli natomiast wykonujesz streszczenie faktów nt. Brazylii i Twoje wypracowanie opiera się w dużej mierze na pojedynczym źródle informacji, zawsze powinieneś podawać źródło. Być może znalazłeś wszystkie informacje potrzebne do napisania pracy w jednym źródle, takim jak Wikipedia. Jeśli to prawda, pamiętaj, aby podać dokładne źródło. Szczegóły te muszą być łatwe w weryfikacji. W każdym przypadku wymagane jest podanie kompletnego adresu Internetowego, oraz dokładnych numerów stron w książce, która została wykorzystana, jako materiał źródłowy. Niezależnie od wszystkiego, należy zawsze sprawdzać podawane fakty. Niebezpiecznym zjawiskiem jest całkowite opieranie się na jednym źródle. Lepiej zweryfikować te fakty w kilku niezależnych źródłach. Należy pamiętać o tym szczególnie, jeśli Wikipedia lub inna strona internetowa była Twoim głównym źródłem informacji.

Przepisanie tekstu

Jeśli na przykład natrafiłeś na tekst, który opisuje wpływ oświetlenia elektrycznego na życie społeczne ludzi, to taka wiedza nie może być uznana za wiedzę powszechną. Jest to wiedza specjalistyczna. Jeśli wykorzystujesz tekst tego typu bez podania źródła i podania go w pracy, która jest zatytułowana np. "Trendy w zakresie czasu pracy w przemyśle na początku XIX wieku" to będzie to zawsze uznane za plagiat, nawet, jeśli zmienisz każde słowo. Dzieje się tak, dlatego, że tekst nie zawiera niczego, co można by nazwać wiedzą powszechną i powstał na podstawie poszukiwania informacji zawartych w temacie. Poddajesz, więc plagiatowi oryginalne myśli i wnioski autora, nawet, jeśli nie skopiowałeś tekstu słowo w słowo.

Brak czasu

Często zdarza się, że student czuje się zmuszony do skopiowania części pracy, porostu, dlatego, żeby skończyć ją na czas. Może to być spowodowane brakiem czasu, brakiem wiedzy na dany temat, (który to może być spowodowany niewystarczającą ilością czasu, aby zapoznać się z informacjami na ten temat). Poniżej znajdziecie wskazówki, które pomogą wam zarządzać czasem w sposób bardziej efektywny oraz pomogą wykorzystać swoje doświadczenie w pisaniu prac.

Zaplanuj swój czas

Rozpocznij pisanie pracy odpowiednio wcześniej, najlepiej w dniu, w którym została ona zadana. Codziennie poświęć trochę czasu na wykonanie zadania. Nie zapomnij dobrze zapoznać się z tematem pracy zanim rozpoczniesz jej pisanie. Codziennie opracuj, choć część pracy. W ten sposób przekonasz się, że Twoja praca codziennie rozrasta się w większym lub mniejszym stopniu. Kolejną korzyścią jest to, że taki styl pracy zmusza do codziennego myślenia o zadaniu. Twoje myśli będą codziennie krążyć wokół tematu pracy. Każde Twoje doświadczenie i każda dyskusja, w którą się zaangażujesz pomoże Ci rozwinąć swoje myśli o temacie pracy.

Zawsze podawaj źródło

Kup notes i precyzyjnie notuj źródła, zanim zanotujesz samą treść. Jeśli umieszczasz w pracy swój własny pomysł lub wniosek, to warto go również zanotować oraz opisać okoliczności, dzięki którym do niego doszedłeś. Jeśli sprawisz, że będzie to regułą w Twojej pracy, to będziesz miał ułatwione zadanie podczas późniejszego sprawdzania źródeł. Jeśli zapomnisz zanotować źródła, to późniejsze jego odnalezienie w celu jego precyzyjnego podania będzie znacznie trudniejsze oraz czasochłonne. Istnieje wtedy ryzyko, że będziesz się śpieszył z wykonaniem pracy i zamiast podania źródła po prostu przepiszesz tekst. Jeśli fakt ten zostanie wykryty, wtedy będziesz narażony na poważne konsekwencje.

Sprawdź swoją pracę, zanim zrobi to Urkund

Musisz pamiętać, że Twoja praca będzie prawdopodobnie sprawdzona w zakresie plagiatu po jej wysłaniu w sposób automatyczny lub bezpośrednio przez Twojego wykładowcę. Dlatego być może warto jest jeszcze raz przejrzeć swoją pracę, zanim prześlesz ją do wykładowcy i sprawdzić, czy nie zawiera ona fragmentów tekstu, dla których nie podałeś źródła. Zasada jest taka, że Twoim zadaniem podczas pisania pracy jest opracowanie nowej wiedzy lub nowych pomysłów dla nowego lub już wcześniej opracowywanego tematu. Głównie chodzi o to, aby Twoje myśli i wyrażenia były odróżnione od wyrażen formułowanych przez pozostałe osoby za pomocą cudzysłówów, gdy cytujesz słowo w słowo z innego źródła, ale jeśli zmieniłeś tekst to należy, chociaż podać źródło, zachowując jednocześnie idee tekstu oryginalnego. Należy jednoznacznie wykazać skąd wzięł się tekst, idee lub ilustracje. W ten sposób nigdy nie będziesz narażony na problemy.

Czy zrozumiałeś właściwie sens zadania?

Poniżej podano wyraźny przykład: założmy, że zamierzasz skopiować cały tekst bezpośrednio z książki, np. książki Ruperta Browna Eidema Pt. "Group Processes – Dynamics within and between Groups". Jeśli w sposób wyraźny oświadczysz, że tekst nie jest Twojego autorstwa i pochodzi w całości z książki, Ruperta Browna i podasz właściwe źródło z numerami stron, nie będziesz oskarżony o plagiat, choć prawdopodobnie będziesz musiał napisać pracę od nowa, ponieważ nie zrozumiałeś zadania. Chodzi o to, aby nie przepisywać bezmyślnie tekstu, ale jeśli już tak się stało, to należy zachować, choć tyle przyzwoitości, aby poprawnie określić źródło. Jeśli postąpisz w taki sam sposób, ale nie podasz źródła, będziesz narażony na ryzyko stanięcia przed komisją dyscyplinarną. Cytując Martina Burena (Prezydenta Stanów Zjednoczonych w latach 1837-1841), „łatwiej jest wykonać zadanie w sposób prawidłowy, niż tłumaczyć się, dlaczego tego nie zrobiłeś”.

Przykłady

Na kilku następnych stronach przedstawiono pewne przykłady, dzięki którym możesz zapoznać się z tym, co jest zazwyczaj uznawane za plagiat. Chcielibyśmy również przypomnieć, że w przypadku jakichkolwiek wątpliwości należy skontaktować się z Twoim wykładowcą. Podstawowa zasada jest zawsze taka sama – podawaj źródło, jeśli na Twoją pracę miały wpływ lub stwierdzenia w określonym źródle.

Tekst oryginalny

„Pytanie, dlaczego królowa nigdy nie wyszła ponownie za mąż jest bardzo interesujące. Miała tylko 27 lat, kiedy król Haakon umarł, i mogła znaleźć odpowiedniego męża bez trudności. Królestwa Nordyckie mogły sfinansować jej posag, i miała ona duże przychody z swoich włości. Myślę, że odpowiedź jest prosta. Swoją polityczną pozycję mogła utrzymać tylko wtedy, gdy była niezamężna i działała, jako strażniczka oraz jako współregentka dla króla. Nie ma żadnych wątpliwości, co do jej ambicji, politycznych, które zademonstrowała w najbardziej oczywisty sposób po wyborze na regenta, już po tygodniu od śmierci jej syna w roku 1387.”

Etting, Vivian (Autor). Królowa Małgorzata I, 1353-1412, oraz utworzenie Związku Nordyckiego. Leiden, , NLD: Wydawnictwo naukowe Brill, 2004. strona 227.

Przykład 1

Kiedy król Haakon umarł, królowa Małgorzata miała tylko 27 lat i mogła znaleźć bardzo łatwo odpowiedniego męża. Powodem, dlaczego nigdy nie wyszła ponownie za mąż była najprawdopodobniej chęć utrzymania swojej pozycji politycznej, którą mogła zachować pozostając wdową i działając, jako współregentka dla swojego syna, młodego króla Olafa IV Haakonssona.

Czy to jest przykład plagiatu?. Autor nie użył całego tekstu, ale napisał go ponownie swoimi własnymi słowami.

Odpowiedź: To może być uznane za plagiat lub próba oszustwa. Autor w przykładzie pierwszym dokonał czegoś, co można nazwać „parafrazowaniem” (zredagowaniem oryginalnego źródła). Nie skopiował całego tekstu z oryginalnego źródła, ale tekst posiada wiele podobieństw do materiału źródłowego. Można, więc taki tekst uznać za próbę oszustwa, ponieważ nie podano żadnego odnośnika do źródła, lub jego autora. Autor w przykładzie pierwszym powinien sprecyzować, że wnioski i fakty nie są wysnute przez niego.

Przykład 2

Dlaczego Królowa Małgorzata nigdy nie wyszła ponownie za mąż. Odpowiedź wydają się jasna, jeśli spojrzymy na okoliczności. Miała ona tylko 27 lat, kiedy król Haakon umarł, i mogła znaleźć odpowiedniego męża bez trudności. Ale jej syn Olaf, który stał się królem Danii miał tylko 5 lat, i stał się królem Danii i Norwegii w wieku 9 lat, kiedy jego ojciec umarł w 1380r, więc był wciąż zbyt młody w opinii królowej, aby podjąć rolę Króla. Królowa mogła jedynie zachować swoją pozycję polityczną pozostając bez męża i działając, jako strażnik i współregent dla króla.

Etting, Vivian. Królowa Małgorzata I, 1353-1412, oraz utworzenie Związku Nordyckiego. Leiden, , NLD: Wydawnictwa akademickie Brill, 2004.

Czy to jest przykład plagiatu ?. Autor podał odnośnik do źródła.

Odpowiedź: Nawet, jeśli autor podał odnośnik do źródła, tekst w przykładzie 2 może być uznany, (jako łagodna forma) plagiatu. Autor skopiował kilka zdań bezpośrednio z tekstu Pani Etting, i nie użył znaków cudzysłowia. Zdania te są otoczone przez własny tekst autora, co sprawia, że trudne jest odróżnienie jego tekstu od tekstu Pani Etting. Oprócz tego nie podano również numeru strony w materiale źródłowym.

Przykład 3

Można zastanawiać się, dlaczego królowa Małgorzata nigdy ponownie nie wyszła za mąż. Według Viviane Etting (Autora książki Królowa Małgorzata, 1353-1412, a utworzenie związku nordyckiego) jest to całkowicie jasne. Jeśli królowa chciała utrzymać swoją pozycję polityczną musiała pozostać niezamężna. Umożliwiło jej to działanie, jako strażnika i współregenta dla nowego, młodego króla, jej syna Olafa. Królowa Małgorzata miała tylko 27 lat, kiedy król Haakon zmarł i dla Viviane Etting wydają się oczywiste to, że królowa Małgorzata mogła znaleźć odpowiedniego męża, jeśli tylko by chciała. Wniosek Etting jest, więc taki, że decyzja o braku następnego męża była przemyślanym wyborem królowej Małgorzaty.

Czy to jest przykład plagiatu? Nie ma znaków cytatów, ale podano źródło.

Odpowiedź : to nie jest plagiat. Autor jasno zaznacza, jakie były przemyślenia Etting oraz podaje swoje własne przemyślenia oddzielając je od przemyśleń autora („według Viviane Etting...”). Ważne jest, że wstawiono znaki cudzysłowu w miejscu, gdzie autor podał myśli innej osoby, tak, że wyraźnie oddzielił je od swoich własnych przemyśleń.

Przykład 4

Syn królowej Małgorzaty, Olaf II stał się Królem Danii w wieku pięciu lat, kiedy jego dziadek Waldemar Atterdag zmarł. Cztery lata później, kiedy jego ojciec Hakon VI Magnusson zmarł, stał się również królem Norwegii (w Norwegii był on znany, jako Olaf IV Hakonsson). W roku 1387 Olaf zmarł w wieku zaledwie 16 lat, pozostawiając rządy swojej matce królowej Małgorzacie. Oczywiście była ona strażnikiem i współregentem w trakcie jego regencji. Był to najprawdopodobniej powód, dla którego nigdy ponownie nie wyszła za mąż. Jeśli wyszłaby ponownie za mąż, musiałaby przekazać władzę swojemu nowemu mężowi.

Czy to jest przypadek plagiatu? nie ma podanego źródła a tekst wydaje się zbudowany na tekście oryginalnym.

Odpowiedź: jest to przykład rozwiązania znajdującego się na granicy plagiatu. Nie istnieją żadne bezpośrednie dopasowania tekstu, a fakty są dostępne w innych źródłach niż w książce Etting. Co więcej wnioski niezbyt trudno wysnuć samodzielnie. Oczywiście, jeśli autor wysnuł je samodzielnie, nie należy podawać źródła, ale jeśli autor faktycznie wykorzystał książkę Etting, jako źródło dla tekstu, należy oczywiście podać odnośnik do tego źródła.

Źródła Internetowe

Jeśli chciałbyś się dowiedzieć więcej o tym, czym jest plagiat, Internet oferuje Ci szereg stron, które omawiają ten problem. Poniżej znajdują się adresy stron internetowych, które mogą być przydatne w zgłębianiu problemu plagiatu:

Quiz w j. angielskim opracowany przez Indiana University, w którym poruszany jest pogląd władz uniwersytetu na zjawisko plagiatu:

<http://education.indiana.edu/~frick/plagiarism/>

Przykłady skopiowanych materiałów, cytowania i streszczenia

<http://www.pluggad.net/kolla/KollaLinks/main/plagiat.html>

Materiał szkoleniowy od "Akademi Sydost", który ma na celu poprawienie świadomości nt. plagiatu i sposobów jego unikania.

<http://www.bi.hik.se/Refero/1intro.php><http://www.bi.hik.se/Refero/1intro.php>

Informacje od Uniwersytetu Lund dotyczące uczciwości akademickiej. Możesz tam znaleźć przykłady, ćwiczenia oraz krótki film z wykładu dotyczącego uczciwości akademickiej prowadzonego przez Göran Bexell – byłego Wicekanclerza Uniwersytetu Lund.

<http://www.lub.lu.se/laeranderesurser/akademisk-hederlighet>

Urkund jest w pełni zautomatyzowanym systemem służącym do zwalczania plagiatu. Jest on z powodzeniem używany w uniwersytetach i uczelniach na terenie całej europy. System Urkund sprawdza wszystkie dokumenty porównując je do trzech centralnych źródeł: Internet; opublikowane materiały oraz materiały wcześniej przesłane przez studentów (takie jak notatki, studia przypadków oraz prace na ocenę (tezy/rozprawy naukowe)). Ten materiał został opracowany w celu edukacji wykładowców i studentów w zakresie czynników mających wpływ na powstawanie plagiatu. Jeśli masz jakiegokolwiek pytania odnośnie systemu Urkund, prosimy skontaktować się z swoim wykładowcą lub działem wsparcia Urkund pod numerem telefonu +46 (0) 8-738 52 10.

Jeśli jesteś wykładowcą i chciałbyś skopiować lub przepisać część tego materiału, lub jeśli wszedłeś w posiadanie tego materiału nie posiadając dostępu do systemu Urkund, w takim przypadku należy skontaktować się z Urkund w celu uzyskania wsparcia.